

A MUNKA

XV. évfolyam. 37. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1937 szeptember hó 11

Abetelt mérték.

Trianon után az oláh hatalom őszi rabló ősztörőnek engedelmessége, teljes erővel vetette rá magát az impériumok alá tartozó magyarság kifosztására. És ennek a kifosztásnak egyik legfőbb eszköze az úgynevezett földreform volt. Demokratikus jelszavak örvé alatt kíméletlenül tették tönkre az Erdélyben maradt magyar nagy- és középbirtokosságot, — de az elszedett földeket nem az ott lakó magyar kisembereknek jutatták, hanem ezerszámra szállították a szinmagyar vidékekre a regát román telepeseit. Mert a cél természetesen nem a demokratikus földreform volt, hanem az, hogy a magyar történelmi osztályt elszegényítsék és legbiztosabb fundamentumától, a földtől megfossszák. Valóságos rablás volt — kártalanítás és ellenszolgáltatás nélkül, — mert az ellenértéket semmit sem érő államkötvényekkel egyenlítették ki.

Maga a Népszövetség illetékes bizottsága is többször foglalkozott az oláh birtokrablással és hozott egy-egy konkrét ügyben megelégedő ítéletet. És élénken emlékszünk az optánszörre, amely minden huza-vona dacára is a magyar birtokosok jogainak elismerésével nyert befejezést.

A „nagy agrárreform” — a nagy rablás — megtörtént és azt hitte mindenki, hogy ezzel legalább véglegesen pontot tettek a birtokpolitikai manipulációkra.

Ilyen előzmények után Erdély közvéleménye nem kis meglepetéssel fogadta az *Universul* legújabb cikkét. A román sajtóorgánus heves támadást intéz a birtokreform végrehajtása ellen s

kijelenti, hogy a magyar mánások az oláh hatóságokat hamis adatokkal és bizonyítványokkal tévedésbe ejtették. Emiatt nem lehetett a birtokreformot a törvény szándékainak megfelelően végrehajtani. Azt írja a továbbiakban, hogy a román közélet egyes vezetői részéről máris akció indult meg a birtokreform kapcsán történt kisajátítások revízió alá vétele érdekében.

Az erdélyi közvélemény éppúgy, mint a magyar, tudatában van annak, hogy az *Universul* cikke műfelfáborodásból született. Mégis riadalom fogadta ezt a nagyhangú kiáltást, — a mult szomorú tapasztalatai alapján. Megszokott recept ugyanis, hogy amikor a román kormányhatalom egy-egy újabb akcióra készül a magyarság ellen, a saját sajtóját küldi előre szállásosnálóknak. Ezek cikkeknek, követeléseknek, hogy a kormánynak módja legyen a „közhangulatra” hivatkozni s az újabb intézkedéseket megtenni. Ilyen uszító hadjárat indult meg a sajtó részéről a nyelvviszágak megszűritása érdekében éppúgy, mint ahogy a kormánysajtó követelte a még szolgálatot teljesítő magyar tisztviselők elbocsátását is.

Könnyen lehetséges tehát, hogy a mostani sajtókapitány is a készülő kormányakció előszele. És ez a feltevés jogosan ad okot a riadalomra. Mert az erdélyi magyarság már tudja, hogy a román államhatalommal szemben jogra, igazságra, szerződésekre, ígéretekre hivatkozni teljesen hiábavaló. A rablásnak és féktelen gyűlöletnek az a mentalitása, amelyet a román hatalom oly sokszor megmutatott, nem ismer határokat.

Csak az európai közvélemény felébredésétől lehet várni némi

Új békehang.

A nemzetközi politikában eddig a spanyol polgárháborúval kapcsolatos benemavatkozási eljárás módosítása, továbbá a megindult japán-kinai háborússal összefüggő kérdések szerepeltek az előtérben. Ezekhez azonban pár nappal ezelőtt új kezdeményezés csatlakozott, új békehang szólalt meg és megtette az első kísérleteket abban az irányban, hogy az európai nagyhatalmak, különösképpen pedig Anglia és Olaszország között megszüntesse a nézeteltéréseket, kiküszöbölje a jövőbeni együttműködés akadályait s ha ez már megtörtént, akkor ismét összehívasson az egykori locarno-i egyezményben résztvevő négy nagyhatalom: Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország és egyesült erővel igyekezzen rendet teremteni a mai Európa zűrzavaros politikai viszonyaiban.

Anglia új miniszterelnökétől, Neville Chamberlaintől származik, természetesén Eden külügyminiszterrel való teljes egyetértésben, ez az új kezdeményezés. Chamberlain már levelet váltott Mussolini olasz miniszterelnökkel erről a kérdéssel s bár a levelek tartalmát hivatalosan nem hozták nyilvánosságra, a róluk kiszivárgott hírek szerint a két nagytekinélyű államférfinak, illetve az általuk képviselt országoknak egymáshoz való közeledési szándékát lehet belőlük kiolvasni. Chamberlain levele, hír szerint, megerősíti Eden külügyminiszternek azt az emlékeztető alsóházi nyilatkozatát, amely szerint a Földközi-tenger elég nagy arra, hogy mindenkinek helye legyen benne s így nincs semmiféle ok Olaszország és Nagybritánia között valamilyen szembenállásra. Kifejezi egyúttal azt is, hogy Angliát békés szándékok töltik el Olaszország iránt. Mussolini is hasonló érzelmeiről biztosította Nagybritániát Olaszország részéről s ezzel remélhetőleg a gyanakvás szellemét sikerült eltávolítani a két nagyhatalom egymással szembeni politikájából, ami már az első eredmény a további közeledés felé. Figyelemre méltó emellett az is, hogy Chamberlain az európai népek közötti bizalom helyre-

állításának szükséges voltát hangoztatva, abban az irányban is felelősi szavát, hogy ki kell elégíteni azoknak a nemzeteknek a jogos követeléseit, amelyek úgy érzik, hogy igazságtalanul bántanak velük.

Olaszország a jövő együttműködésének feltételül, egészen érthetően, kiköti azt, hogy Anglia részéről is történjen meg Abesszinia elfoglalásának elismerése. Régi sérelme ugyanis, hogy jó részt Anglia terhére írható, hogy annak idején a Népszövetség elhárította magától az olasz hódítás elismerésével való foglalkozást. S bár az angol államférfiaknak ebben a kérdésben tanúsított újabb felfogásáról még nincs biztos tudomásunk, egyes jelek arra vallanak, hogy az angol külpolitika hajlandó módosítani eddigi álláspontját. Tekintélyes angol lapok írják már arról, hogy az angol kormány tervevet Abesszinia meghódításának elismerését, hogy ezzel is elősegítse az Olaszország és Anglia közötti függő kérdések megoldását. Az elismerés állítólag a Népszövetség legközelebbi ülésén, Genfben, történné meg.

Ami a másik két nagyhatalmat illeti, azt hisszük, hogy Németország is, Franciaország is rokonszenvvel kíséri a közeledés első lépéseit. Hiszen Németország a főbb politikai kérdéseket tekintve egy uton halad Olaszországgal és örömmel látja Európa nagyhatalmainak egységes alapokon nyugvó megbékélését. Franciaország pedig szintén sok gyakorlati eredményt vár az esetleg létrejövő angol-olasz megegyezéstől, különösen a Földközi-tengeren az egyetértés helyreállításától, mert ez feltétlenül hasznára válnék az egész európai békének is.

Már hírek jöttek arról is, hogy az új kezdeményezés keretében a két nagyhatalom külügyminisztere, Eden és Ciano gróf találkozik egymással, vagy már igen hamarosan, vagy esetleg Genfben, a Népszövetség őszi ülésén. Nagyon öröndetes lenne ez a találkozó, mert a személyes és közvetlen eszmecsere gyorsabb eredményt hozhatna az ismételt levélváltásoknál és közvetett tárgyalásoknál.

javulást, mert az erdélyi magyarság elnyomtatása és szenvedése már a legbalkánibb mértéket is

tulhaladja. A mérték betelt, — és elérkezett a tizenkettedik óra, hogy ezt az egész világ észrevegye.

„A MUNKA” TÁRCAJA

Játszóársak.

Írta: Kisgimánth Géza.

A nap vörörs sugarai fáradtan fűrdöttek a Duna lomhán hőmpolygó tűrében. A nagy augusztusi csendet elnyújtott férfinag borzolta fel. A révészlegény kiáltotta bele sóvárgó szerelmét a kezdődő alkonyatba.

A virágének, mintha karmester pálcája lett volna: megmozdult a nádas milliónyi szárnyasa. Madárfelhő borította be a derűs eget. Gágogott a vadlud, hápogott a réce, pittyegett a vizityuk, kelepelt a gólya, grugott a daru, vijjogott a héjja és ezt a csodálatosan színes hangzavart kettévágta a bőlömbika dudáló szava. Csak a szélkiáltó madár csapongott a víz és a zizegő nád felett. Felriasztotta a parti fecskék tengernyi hadát. Lett erre olyan csicsérgés és viláldzó surranás, hogy összegabalyított minden neszt.

Pozsony felől legalább öt ölnyi bárka ereszkedett lefelé. A markos evezős legények megfelfedezték a víz csapkodását. Csak bámulták az esztérgomi várhegyen égre mutató óriás kőházat, amelyben már az új Istennek áldoznak.

— Az az alacsonyabb kőház meg nyilván a fejedelem szállása — mondta szinte imádságoszerű elragadtatással az egyik. — Ekkora ház!...! Aztán minden kő... Fehér faragott kő... Ives ajtó, ablak, Tele faragással...

A kormányos balkezelével beernyőzte a szemét. Sokáig szemlélődött, míg kiböködte a vélekedését.

— Talán harmincszor fordult az idő járása, amióta utoljára erre voltam... Azám... A mivesek egész embereket faragtak ki kőből...

Megcsóválta a fejét. A bárkát a part mellé kormányozta és rászólt a legényekre, hogy csapkodják a vizet. Fűlához kötötték a láncot. Kivetették a pallót, azután kivezették urukat a lankás partra.

Bős ur bizony belekapaszkodott egyik ifjú emberének izmos karjába, mert mióta elballagtak felette az évek és behavazták dus haját, megörvösztették fehér szakállát, mintha cserébe elvitték volna erejét. Jöddöbe telt, mire felérték a kópjas őrig. A legény megérezte a jövevény járásán és ruházatán, hogy urral van dolga. Kiegyenesedett és kópjája nyelvvel kétszer ráütött kerek acélpajzsára. Még el sem tévedt a sokszögletű vasok falak között a csengő-bongó érc hangja, amikor belekiáltotta az udvarba: Tisztelet adassék!!

— Éltesen őcsém! — intett barátságosan Bős ur a legény felé és szapora őreges lépéssel tovább iparkodott. Vagy hat-hét ajtón is áthaladtak. Legalább ötven lépcsőn hágta fel, mire beérték abba a terembe, amelynek fehér kőből remekbe készült könyöklőjén megtalálták, amit kerestek.

Bős ur levette a süvegét. Fejéről az idő rég kigyomláta a haját. Apró

kék szemére kő szállott. Mi tagadás, az egykori nagyhirű vitéznek kissé megremegett a szava, amikor megszólalt.

— Köszönlek nagyur...

A másik felállt kipárnázott székéről. A Dunáról visszaverődött rótt fény körülsimogatta egykor szűk, de ma már megtört alakját. A szél belekapott mellette simuló hófehér szakállába és térdén fellebbentette kintőse szélét. Egészen közel ment vendégéhez. Nehány pillanatra fűrkészve meredt rá. Azután kezét nyújtotta.

— Isten hozott! — szaladt ki a száján az örvendezés, — talán ötven éve is elmúlt, hogy nem láttalak... Új ide szemközt a székre... Mi járban vagy? Örülök, hogy eljöttél.

Letelepedtek a könyöklőre. Nagyot hallgattak. Mintha egymás lelkében kutattak volna. Hűvös szél csapódott végig a váron. Alattuk a vizen, melynek szinte vörörs lett a színe a naptól, nyugodtan ringott a nagy bárka.

— Te Vajk — sóhajtott bele a gondolatot szóvá alakító csendbe Bős ur, de nem folytathatta, mert a másik szeled mosolygással megakasztotta.

— Engem már ötven esztendeje elmúlt, hogy Istvánnak szólítanak... A messze Csillázközben nem jutott el ennek a híre?...

Bős ur alatt megroppant a szék. Az egykori játszópaftának, akik együtt kergették a lepkeket, együtt néztek sóvárogva a lovas vitézekre, egy napon fogtak kópját a kezükbe, ugyanarra a tölgy-

lára lövöldöztek nyíllal és — ki tudna ma már számot adni a régi érzésekről? — talán ugyanannak a leánynak a mosolygása kergette először zakatoló malomkerékként a szívüket, — most félszegen kerülték egymás tekintetét.

— Amikor téged hatalmába kerített az Úr Isten és leöntötték a fejedet Krisztus vízével mondta halkan Bős ur — én visszahúzódtam a szállásomra. Azóta nem mozdultam ki máskor, csak ha a kardomra volt szükségem. A harc után megint begubóztam... Te se háborgattál. Nem bántad, ha régi pajtásod a maga módja, ha az ősei szokása szerint éli életét... Még azt is elnézted, hogy nem hajtottam térdet a te Úr Istened előtt...

— Krisztus nem új Isten — mondta meggyőződéssel a király — hanem örök és halhatatlan. Krisztus mindenkinek egyaránt Isten, mert meghalt mindnyájunkért. Érted is, értem is, hogy részesévé tegyen az örök boldogságnak, mely odaát a másvilágban vár ránk. Te is megváltottál velem együtt. Még nem késő...

— En már csak megmaradok annak, aki voltam és aki vagyok, perzsel az öreg vezér szava. Nem azért jöttem el fényes kőházadba, hogy szemedre hánnyam a multat és számom kérjem tőled népünk jelenjét, no meg a jövőjét. Nem. En már elmegyek nemsokára. Az éjjel is álomban fehér mén hentergett odahaza a házam előtt. Tudod mit jelent? Nem? — Isten uja. Hiv, figyelmet, hogy készüljek az utolsó útra...

Az európai béke megszüntetésének általános célja mellett még egy nagy haszonnal járhatna az esetleges új Locarno létrejötte. Szovjet-Oroszország ugyanis éppen azért tudott befészkelődni az európai politikába, mert a többi nagyhatalom

egymással viszálykodott. S ha létrejönne az össze kibékülés, a szovjetet ismét vissza lehetne szorítani s megindulhatna Európának oly régóta nélkülözött békés fejlődése.

Schmidt Jenő.

Vasárnap délelőtti megrendítő gyász-hír futott végig Salgótarjánban és környékén: meghalt Schmidt Jenő m. kir. bányai főtanácsos, nyug. bányagazgató. A zalamegyei Kiskomáromban f. hó 4-én, szombaton, vadászat közben, amikor a lenyugvó nap aranybíbora öntötte el az eléje táruló, fenséges horizontot, egy gyönyörű, lelkét felemelő, szívét megdobogtató természetkép csodálatába emelkedve, annak örökre szóló magabiztosságával, hűséges drága hitvesének karjai között hunyta örök álmora szeméit. Holttétét hétfőn Budapestre hozták s kedden délután kísérték utolsó útjára a budai farkasréti temető halottasházából a bányamérnök társadalom nagy halottját. A magyar közgazdasági élet, a magyar közélet, a mérnök-, bányatisztviselő-, altsz- és munkástársadalom képviselői, a nagyszámú rokonság, ismerősök, tisztviselők és barátok jöttek el, hogy egy búcsupillantást vessenek arra a nehéz tölgyfakoporsóra, amely végteleen némaságában magába zárta azt, ami ebből a munkás igaz emberből földi mulandó volt. Nehéz beszámolni erről a végső tisztességadásról, mert a cikkíró tárgyilagos szemét elhomályosítja az egyútt töltött évekre való emlékezés meghatódottsága. A lap krónikása szomorú kötelességet teljesít, amikor volt főnökének temetéséről ír, — a gyertyák fénye, az örökzöldek és koszorúk fanyar illata most többet jelent és többet mond nekünk, mint más alkalmakkor, ha egy temetés komor külsőségeiről kell beszámolni.

Schmidt Jenő a hontmegyei Hegybányán született 1876-ban. Selmeczbányán végezte tanulmányait a bányászati főiskolán 1899-ig és az államvizsgát 1901-ben tette le. Állami szolgálatát Felsőbányán, az állami főbányánál kezdte meg. 1902-ben került Nagybányára, mint üzemvezető mérnök, hol a saját kezdeményezésére igen gazdag feltárásokat végzett. 1907-ben a pénzügyminisztérium bányászati ügyosztályába rendelték be. 1908-ban az állami szénakció megindításával egyidejűleg Petrozsénybe helyezték át, mint főnökhelyettes. 1909-ben a komlói kincstári szénbányákhoz a bányahivatal vezetésével bízták meg, hol a bányát teljesen újjáépítette, mely így az állam egyik legmodernebb bányájává lett. 1917-ben mint bányafőmérnök nyugdíjaztatta magát s ez időtől kezdve az Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Rt. bányáinak igazgatói teendőkkel megbízott vezetője volt. Rövid, hat és fél esztendő itteni működése alatt megnyitotta Etesen Rauaknát, Ka-

rancsesziben Jenőaknát, Kisterenyén Gyulaaknát, Nemtiben Ilonabányát, ezeket és a már meglevő bányákat a legmodernebb mechanizálta. A Nemti község határában fekvő Horthy bányatelep és a többi bányatelek üzemeltetési épületei, továbbá a baglyasaljai nagy kaszinóépület, iskolák, nagyszámú tisztviselői és munkásokhoz meleg otthoniassága hirdeti szaktudását, nagyvonalúságát és szociális gondolkodását. Jelentős része van a salgótarjáni id. dr. Chorin Ferenc reál gimnázium létesítésében. 1925-ben a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. a nagyméretű szénmedence megúrásával és az ottani bányák tervezésével bízta meg, mely munkálatokat 1927-ig vezette. Azóta bányamérnöki irodája volt és mint nagyobb vállalatok műszaki tanácsadója működött. A recskői rézbánya feltárását is ő végezte, akkor állította fel teljesen modern alapon az ércek előkészítésére az úgynevezett flotáló eljárást. Igen sok szakkörre jelent meg a bányászati lapokban. Budapesti törvényszéki hites bányászati szakértő, a Bányászati és Kohászati Egyesület tagja. 1923-ban munkássága elismerésül a kormányzó m. kir. bányai főtanácsossá nevezte ki s 1925-ben Baglyasalja község diszpolgárává választotta.

Ha életét nézzük, úgy érezzük, mintha csak az ő jellemzésére íródott volna a horatiusi verssor: „Integer vitae scelerisque purus.” Nemcsak szakember és bányagazgató, de a bányamérnöki karnak igaz testvére s minden beosztott tisztviselőjéről, alkalmazottjáról, munkásáról s azok családtagjairól atyailag gondoskodó bajtárs. Hadd mondok el itt, utolsó búcsuztatásánál, amit szemérmes férfilelke szemlől-szemben meghallgatni sohasem volt hajlandó: azt, hogy mennyire becsültük, mennyire szerettük, mennyi hálával adóztunk neki. Nemes lelkéből állandóan szikrázott a szülőföldről magával hozott mélyes bányásztradíció tisztelt és fenkölt hazaszeret. Ez vezette minden munkájában, minden életmozgásában, valamint az a hit és az a tudat hatotta át szívét, hogy a mai nyomasztó, nehéz idők után jön még egy dicsőbb kor ennek a megpróbált nemzetnek az életében, amikor nagy világosságok gyulladnak ki a horizonton, amikor kitágulnak az országhatárok, amikor egy boldog honfoglalásra indul el újra ez a nemzet. Ezek a hitek, ezek a reménységek és ezek a tradíciók mint örök mécsek világítanak majd sirján.

Nagy volt a közgazdasági élet munkamezején, mint a szaktudásnak és a szociális gondolkodásnak az embere. De nem volt kisebb abban az oázisban, amit családkörnek nevezünk. Az ő családi élete valóságos szentély volt, a szeretetnek a szentélye, melyben tiszta lánggal lobogott a szeretetnek szent tüze. Abban a mindenkor otthonban az ő szíve szeretetet árasztott magából s a szívóságot vette körül őt. Hitvestársa várt ott rá a napi munka végeztével, lelkének mélyes, nagy szeretetével, szívének nagy jószágával, hűségének végletekével. Együtt álmodták az ő lelkének fenséges álmait, együtt szöttek a reménységnek színes szálait. Várták — minden igaz magyarral együtt — a szebb, a boldogabb jövőt. Ott, abban a szentélyben, a szeretet szentélyében megálmodta az Isten a legnagyobb áldással, három gyermeknek az életével, akikre az apai szívnek a boldogságával, büszkeségével tekintett mindig. A szeretetnek abban a szentélyében babusgatta, becézgette drága kis unokáját. Oda, abba a szentélybe jöttek el vejei, akiknek nem apósuk, hanem szerettedesatyjuk volt, oda jöttek el testvérei, rokonai s oda mentek el sokszor azok a barátai és ismerősei, akik szeretetet kerestek és találtak nála.

Schmidt Jenő m. kir. bányai főtanácsos, nyug. bányagazgató temetése kedden délután öt órakor volt a farkasréti temető halottasházából igen nagy

résztvétel mellett. A nagy ravatalozó helyiségben magas emelvényen állt a barna, nehéz tölgyfakoporsó. A fekete drapériák szomorú pompáján, a menyezeti erő bábáit mulandóságra emlékeztető komor ágai, a koszorúk színdús virágain imbolygó sugárral játszott a nehéz ezüst gyertyatartókban égő gyertyák fénye. A sok-sok gyertya s a ravatalozó előtt álló baglyasaljai és dorogi egyenruhás bányászok sárgarézbányászalmájára misztikus lobbanással szórták a kegyelet fényét a koporsóban pihenőre. A virágok, pálmák, örökzöldek és koszorúk valósággal elborították a ravatalt.

5 óra előtt kezdett gyülekezni az előkelő gyászoló közönség, melynek soraiban ott láttuk dr. Chorin Ferencet, m. kir. titkos tanácsos, főrendiházi tag, a Starjáni Kőszénbánya Rt. elnök-vezérigazgatóját a vállalat központi igazgatói és tisztviselői élén. Ott láttuk Roth Floris m. kir. bányai főtanácsos, bányagazgatót a salgótarjáni bányakerület tisztviselő küldöttségével. Nagy számban képviselve volt a dorogi bányakerület tisztviselői kara, a Bányászati és Kohászati Egyesület, a Magyar Mérnök és Építész Egylet, a pénzügy és az iparminisztériumok, a bányahatóságok, a Selmeczbányaiak Egyesülete kiküldöttei, Salgótarján megyei város képviselőit Dr. Förster Kálmán m. kir. kormányfőtanácsos, polgármester és Dr. Istók Barna városi főszámvéző, Baglyasalja község képviselőit Brednay Pál körjegyző és Szolnoki Péter községi bíró, valamint számos vállalat, község képviselői, egyházi férfiak s a tisztelők és barátok mindkét nembeli nagy sokasága. Pontban

öt órakor kezdetét vette a róm. kath. egyházi szertartás fényes papiségűvel, mely után a koporsót feltették a négylovas gyázkocsra, mely szinte roskadozott a megszámlálhatatlan élővirágos koszorúk alatt. A baglyasaljai és dorogi egyenruhás bányászok égő bányászalmákkal és a temetkezési vállalat emberei égő fáklyákkal szolgáltak diszkiszerűen Schmidt Jenő utolsó útjához. A halottasházról rövid az ut a sírhelyig, itt következett be a fájdalmas bucsu utolsó akkusa. A sír beszentelése és a pap sziv-bemarkoló, utolsó bucsuimája után Vilányi Miklós bányagondnok a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. tisztviselői nevében, Jakóbi László okl. bányász és erdőmérnök, a Bányászati és Kohászati Egyesület főtitkára az egyesület nevében mondottak utolsó Istenhozzádot a pihenni térőnek.

Ezután a bányászok háromszoros „Jó szerencsét” köszöntése mellett leeresztették a koporsót a sírba s felhangzott a minden emberi életet befejező végső akkord: a rögtök hullása. A gyász-babarult család, a kartársak, a barátok, tisztelők néhány perc múlva már egy koszorúkkal borított sírhant előtt álltak, amelyen fejjakereszt hirdeti: Schmidt Jenő, élt hatvanegy évet...

A lenyugvó nap esti szürkületében ott állva az új sírnál, gyászoló lelkem hurjai egyszerre egy mélabus, tompa, lassu ütemet zengtek: Kip... kop, kip... kop... Emlékeim szárnyán megszólalt közös szülőföldünk utolsó magyar klopacskája: Isten Veled, a viszontlátásra!... (—ány)

A magyar szentév.

1938-ban Magyarországon lesz a világ eucharisztikus kongresszusa s ugyan-csak a jövő évben lesz 900 éves évfordulója első szent királyunk halálának.

Ez a két esemény: az Egyház és Nemzet ünnepe így kapcsolódik egybe s teszi a világ érdeklődésének központjába szétvagdalt nemzetünket.

Élethál, harcot vivja a hit és hitetlenség. A hit, amely felemel és a hitetlenség, amely az állatnál is lejjebb zuleszt a embert.

Ma nem külsőség és pompa az Eucharisztikus Rex felmagasztalása, hanem existenciális szükségesség, hogy egy nemzet, nép erkölcsében megerősödjön fennmaradjon, hogy eszmények, ideálok szolgálatában másokra is boldogságot sugározzon emberi sorsot biztosítson mindazoknak, akiket szárnyai alá fogad.

Erre a nagy és sorsforduló esztendőre készül a mi nemzetünk is, amely ma még zavartalanul ünneplheti a léleknek, a hitnek uralkodását. Ma még nem jár nálunk a hitüket gyakorlóknak sőtét börtön és kegyetlen halál, ma még nem szakítják el az ártatlan gyermeket a szerető szülői csóktól véres kezű gyil-

kosok, de ha a hitben való gyakorlati megerősödés oly romhamosan hanyatlak mint nemcsak az ellenséges pergőtűzben, de sokszor a tesvéri gyűlölködésben is pusztuló öntudat, akkor ott is feldult békés otthonok, szétvert családi fészkek, a művészet és tudás káprázatos produktumainak elpusztulása fogja majd még gondolatainkat is figyelő zsarnokaink uralmát elhozni.

Ezekkel a gondolatokkal indult utjára országunk főpapja Serédi bíboros, hogy püspök társaival együtt végig hordozza ebben a hazában nem a véres kardot, hanem az éltető és fehér ollári szentséget, amely csak szeretetet és jószágot sugároz katolikusra és rajta keresztül minden teremtményére Istennek!

Fogadjuk e városban is mélyes szeretettel, bizalommal az október hó 2-án ideérkező és eleven hitet hirdető és hordozó hercegprímást, akit nem a magas és fölény emelkedő közjogi méltóság tesz naggyá, hanem az a lángoló Isten és embertársi szeretet, amit az örök Róma lövel szét a világba Krisztus szociális igazságain és népeket, nemzeteket egyedül fenntartó pilléreire keresztül.

Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének kongresszusa városunkban.

Hosszu és körültekintő, hivatalos és társadalmi előkészítő munka után f. hó 2 és 3-án folyt le a fenti országos Érdekeltség kongresszusa az ipartestületben.

A 1-én és 2-án városunkba érkező vendéglősöket a kis állomáson ünnepélyesen fogadta a rendezőbizottság élén dr. Förster Kálmán kormányfőtanácsos polgármester.

A mintegy 250 vendéglőst cserkészfiúk vezették el a kijelölt szállásokra, melyek közül sokat úgy az intelligencia, mint egyszerűbb emberek köréből díjjal ajánlottak fel erre a célra.

1-én este ismerkedés volt a Nemzeti szálloda és vendéglőben. — 2-án, d. e. fél 11 órakor Szűcs Mihály országos elnök vezetésével a hősök szobrát koszorúzták meg a vendégek.

D. e. háromnegyed 11 órakor az ipartestületben kezdődött az országos értekezlet, melyet Bodó Lajos a salgótarjáni csoport elnöke nyitott meg, aki felkérte Szűcs Mihály országos elnököt,

a kongresszus tárgyalásainak levezetésére.

Szűcs elnök mindenkélt dr. Förster Kálmán polgármestert üdvözölt és megköszönte, hogy Salgótarján városa oly nagy szeretettel készítette elő ezt a nagygyűlést. — Meleg szavakkal köszönti az elnök a Széll József helyügyminiszter, országgyűlési képviselőnk képviselőjében megjelent dr. Soldos Béla főispánt. — Üdvözlí a többi minisztérium részéről megjelent kiküldötteket, az államrendőrkapitányt, a sajtót, a vendégeket stb., megjelölve a kongresszus célját, melyet az évek óta vajdó panaszkók, sérelmek orvoslásában jelölt meg.

Dr. Soldos Béla főispán emelkedett ezután szóásra. Megköszöni a helyügyminiszter és a maga nevében is az üdvözlést; köszöni, hogy idefáradtak messze vidékről a vendéglősök és szállodások; felhívja figyelmüket a határváros lüktető gazdasági életére, szorgalmas palócnépére és annak népies művészetére, mely ma már kenyeret is juttat a szegény, de jó népek. Megköszöni a város vezetőségének,

Hát én előbb eljöttem hozzád, hogy megfogjam új magyar jövőt kialakító kezdet. Bucsuzni jöttem Vajk. Ne nehezítél rám, ha az új neved nem tud kifordulni a számon. Együtt voltunk gyerekek, de külön öregedtünk meg. Te új utat vágál. Új világot nyitottál a népünknek, de tudom, hogy én se szerettem jobban ezt az áldott magyart, mint te, a fejedelem... Hát csak ezt akartam megmondani neked Vajk...

A két játszópajtás tekintete össztalálkozott. Egymásba fonódott reszkető inas kezük. Szemükből kibuggyant a könny. Végigpergett időbarázdázta arcukon és belevezett ősz bajuszukba, szakállukba.

Alattuk békességesen hömpölygött a Duna. A parti fecskék már bebújtak a partba vágott fészükbe. A vizmadarak is elcsendesedtek. A szélkiáltó madár is megtálatálta párját, mert elcsendesedett. Csak a szerelmes révészlegény sóvárgó dala szállidosott az óriászvíz felett, ahonnan bekukkantott a sokszögletű várba, ahol azonban belevezett a rengeteg kőbe.

A nap vérvörös szeme utolsó nyitott a hegyek felett és rőt fénye néhány pillanattal megvilágította az Új Isten égbenyúló kőházának tornyán a keresztet.

hogy falai közé hirta az ország ez idegenforgalmi szempontból is fontos iparának tagjait és a kongresszus tárgyalásaira Isten áldását kérte.

A közvetlen és lelkes beszédet nagy tapsal fogadták a megjelentek.

Az egyes minisztériumok és Ipar-kamara kiküldötteinek rövid üdvözlései után dr. Förster Kálmán polgármester köszöntötte az ideérkezett vendégeket, akiknek hasznos és továbbiakban szórakoztató programjuk összeállításában igaz szívvel vett részt.

A lelkesen fogadott beszéd után Széll József belügyminiszter, országgyűlési képviselőnek megleghangú és hosszu táviratát olvasta fel a gyűlés titkára. A kongresszus tagjai nagy tetszéssel fogadták a meleg érdeklődést és együttérzést dokumentáló miniszteri üdvözlést.

Ezután megkezdődött a tárgyalás, melynek során szönyegre került a sok és közsémi sérelem, amely a nagy terhekkel küzdő legitim italmérést terbeli, szemben a gomba módra szaporodó illegitim italmérési alkalmakkal; a korlátozott és sokszor mégis korlátlanul folyó italmérési kereskedelem, a zene és szerzői díjaknak magassága, a zenélési tilalmak, az ipar-engedély nélküli kiállítások és az ott való borkiszolgálások stb. élénk vitát és eszmecsere-t váltottak ki, olykor a jelenlévő hivatalos faktorok hozzászólását is kiváltva.

A tárgyalási tónus bár heves volt, de mindig kifogástalanul szellemű, önértékes és rendkívül érdekes. — Különösen nagy figyelmet váltott ki Szöllősy Ferenc országos társelnök nemes felfogása, igazi magyar lelkekre valló, a vendéglős szónak és magyar bornak hivatást és missziót jelentő s amellyel magyar gazdasági érdeket is márkázó fejtegetése. — Általában tartalmas és meggyőző ereje volt a tárgyalásnak, melyet ha a magyar társadalom fülébe ilyen élénken bele lehetne vinni, mint a kongresszuson jelenlévők fülébe, bizonyára megváltoznék ezen iparágról az általános vélemény, de megváltoznék sok ilyen ipart üzőnek a felfogása is saját, nem kifogástalanul végzett iparáról.

A kongresszus d. u. egyenyed 3 órákor ért véget Szűcs elnök köszönő és záró szavaival és a himnusszal.

250 személyes közbédén a kormányzó Szűcs Mihály, a polgármester és hivatalos kiküldöttekre Szöllősy Ferenc, a megjelent vendéglősökre dr. Vilmon Gyula tiszlörvos mondtak szellemes felköszöntőket.

Közbéd után és másnap kiadós program szerint szórakoztak a vendégek, meglekintve ipartelepeinket, Salgó-várát és a menedékházat és a városháza tancstermében főispánunk segítségével és Schuchmann Zoltán iparművész, dr. Koltai Ernő főispáni titkár és a helybeli Mansz. lelkes hölgyeinek fáradozásával megrendezett gazdag palóc kiállítást.

A vendéglős kongresszus megrendezésében a helybeli vendéglősök csoportjának vezetősége és hivatalos részről dr. Tóth Mátyás végzek nagy és fáradságot nem ismerő munkát.

Hírek és különfélek

Esküvő. Dr. Paczoly Zoltánnak, vármegyénk közszereletben álló tisztí főügyészének leányát I. hó 7-én vezette el tárhoz a balassagyarmati plébánia templomban dr. Csekey László vm. közkörházi főorvos.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített Vármegyék Községe a vármegye halhatatlan emlékü szülőltje sztrégovái és kiskelcsényi Madách Imre iránti kegyelete jeléül Balassagyarmaton emelt, Sidló Ferenc szobrászművész megalkotta szoborművet az 1937. évi szeptember hó 19-én déli 12 órákor kezdődő emlékünnepelel keretében leplezi le. Az ünnepély sorrendje: I. Hízekegy. Előadja: a Balassagyarmati Dalegyet férfikara. II. Az ünnepélyt megnyitja: Dr. Baross József alispán. III. Emlékhezéd, tartja: Jeszenszky Kálmán pápai praelátus, esztergomi kanonok, a Madách Társaság örökös díszelnöke. IV. Neográdi Horváth Sándor polgármester, Balassagyarmat megyei város községe nevében átveszi az emlékművet. V. Koszoruk elhelyezése. VI. Himnusz. Előadja: a Balassagyarmati Dalegyet férfikara. — A Madách Társaság a vármegyeháza dísztermében délután 4 órai kezdettel díszülést tart.

Mire készül a Balassa Társaság?

Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy jelen lehettem a Balassa Társaság augusztus 31-én tartott együttes szakszablatyülésén. Az őszinte érdeklődés vitt oda. Megtudtam ugyanis, hogy az őszi és téli műsoros estek megbeszéléséről lesz szó. Kíváncsi voltam módfelett, hogy az a Társaság, amely újraledése óta három nívós estben lopta be magát Tarján művészeteket szerető közönségének szívébe, hogyan kezdi működését.

A Balassa Társaság programjának főpontja: első sorban adni akar a közönségnek. Ezt a nyári szünetben sem felejtette el egyetlen tag sem. Mindenki készült az őszi és téli műsoros estekre. Igaz ez nem járt zajjal! A csendes, befelé termékenyítő munka napjai voltak ezek. Maguknak dolgoztak a tagok, hogy másoknak adhassanak! Most ez következik!

A Balassa Társaság az idén is megrendezi november 6—7-én a tavalyihoz hasonló őszi kiállítást és ennek keretében egy műsoros esttel fog kedveskedni a közönségnek. Ez lesz a szezonnyitás és ez szokásossá akarja tenni a későbbi éveken is.

Még ez évben a „K. E. SZ.” felkérésére Hubay estel tart a Balassa. Ennek a méretei az anyagiaktól függenek. Ha a Társaság vagyonai helyzete egyetlen módot nyújt rá, úgy ezen az estélyen Szalay Karola, Szentgyörgyi Ede és Laurisn Lajos, az operaház művészei fogják a műsor gerincét alkotni. Ezek a fémjelzett nevek már külön-külön is minden szónál jobban bizonyítják a Társaság nemes lörekvészt és külön-külön is elegendők arra, hogy egy feledhetetlen estét szerezzenek, így együttesen pedig olyan lélekemelő művészi élvezetet nyújtanak, amelyben a tarjáni közönségnek helyben még nem volt

része és amilyent kevés vidéki egyesület tud nyújtani közönségének.

Ha a nagy művészt megrendezése bármilyen akadályokba ütközne, akkor a Balassa saját erőiből rendezi meg a Hubay-estel és ha művészei a föntiekkel egyenértékűt adni nem is tudnak; lelkükből, szívükből adnak és ezek a művészek már nem egyszer ragadtatták tapsra a fejlett műzlesü tarjáni közönséget.

A tavasz elején egy nagyobb műsoros esttel zárja a szezon a Társaság. Az írók, költők, zenészek még egyszer a közönség elé lépnek, hogy aztán a nyilvános esteket újból felváltssa a maguknakdolgozás.

Május hóban egy salgói kirándulást tervez a Balassa, a pártolótagok bevonásával, ahol szabadtéri előadásban egy kis palóc műsorral fog kedveskedni barátainak.

Durva vonalakban odavetett vázlat a Balassa Társaság munkatervéről. Ezt kiegészíti még két vidéki vándorgyűlés, melyeken a Társaság a környékbeli gócpontokban mutatkozik be. Ezt csupán azért említem meg, mert tudom, hogy velem együtt sokan vannak még a Társaságon kívül állók közül olyanok, kiknek szívügyük a Balassa és kiknek érdeklődése, szeretete a város határain kívül is elkíséri a Társaságot.

Ez az első év programja. Kezdet, melyet, ha a körülmények engedik még fokozni akarnak. Erre azonban megértésre van szüksége a Balassának. Önmagában minden tűz kialszik. Ha a tarjáni közönség szeretete táplálni fogja a Társaság lelkesedéstől lobogó tüztét, biztosra vehetjük, hogy ennek a melegenél többször találkozzunk művészeinkkel lélekemelő baráti egyesülésben!

Művészbart.

A Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara akciója a községi jegyzők megfelelő tehermentesítése érdekében.

A Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara felterjesztéssel fordult a Földmívelésügyi Kormányzathoz, hogy a belügyi kormányzat és a törvényhozás útján kövessen el mindent a községi jegyzők indokolt és megfelelő tehermentesítése érdekében.

A Kamara felterjesztésében örömmel állapítja meg, hogy a körzetébe tartozó jegyzői kar, amelyet a mezőgazdasági igazgatás szempontjából nélkülözhetetlen statisztikai adatgyűjtésnek, valamint a községi mezőgazdasági bizottságok életrekeltesítésénél és azok foglalkoztatására irányuló tevékenységénél a gazdasági előadások, tanfolyamok és gazdakörök szervezési munkálatainál igénybevevett, teljes odaadással és lelkiismeretes készséggel állt a Kamara szolgálatára. Amikor a Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara nagy elismeréssel adozik a jegyzői kar, megállapítást kívánja, hogy a Kamara által kelt munkálatokat a jegyzői kar csak nehezen, munkaerejének túlságos kihatásával tudta ellátni, de vannak olyan falu fejlesztési és népgondozási teendők is, amelyeket az irodai elfoglaltsággal szinte emberfeletti módon igénybevevett községi jegyző elvégezni nem tudhat, fizikai idő hiányában.

A Mezőgazdasági Kamara felterjesztéséhez, egy a jegyzői kar teljes munkásságát felölelő kimutatást csatolt, amely világosan bizonyítja, hogy a jegyzői kar jelenlegi munkaköre meghaladja az emberi teljesítőképesség határát.

Bebizonyítja a Kamara felterjesztése azt is, hogy nagy érdekek fűződnek a kar tehermentesítéséhez, mert az agrár Magyarországon a mezőgazdaságnak és a falusi közigazgatás vezetőinek a jegyzőnek a kapcsolata rendkívül fontos és különösen sok munkát és odaadást igényel, mert ha lenne rá megfelelő ideje, úgy a jegyző kötelességévé válnék a földmivestársadalommal való intenzív foglalkozás, annak oktatása és irányítása a mezőgazdasági bizottság működésének előmozdítása, a gazdakörök megkedvelése, a hitelszövetkezet, az agrárkereskedelmi hírszolgálat és a különböző társadalmi intézmények irányítása.

De a szorosan vett mezőgazdasági

vonatkozású teendőkön kívül módot kellene és időt kellene adni ahhoz is a községi jegyzőnek, hogy a nép egészségügyet előmozdíthassa, a falu szépségére és fásított utcák fejlesztésére az udvarok rendbentartására gondolt fordíthasson, hogy a hősi emléktérlek létesítésével a kegyeletes érzést éleszhesse, hogy polgári lövészegyesületek megalakításával az önvédelmi szellemet és készséget fokozhassa, s hogy a szegényügy rendezését a szükséghez képest, esetleg az egi norma szerint keresztülvihesse.

Azaz a jegyző nem tisztán hivatalnok, hanem a falu igazi vezetője is legyen aki a falusi élet útörén állandóan rajta tartja a kezét.

A Kamara konkrét javaslata a földmívelésügyi kormányzathoz az alábbi volt:

- 1) mentesítsék a jegyzői kar mindennemű végrehajtás foganatosítás, az adók kivétele és azok behajtása alól.
- 2) adassék idő a községi számadások elkészítésére június hó végéig.
- 3) mentesítsék a jegyző a pártpolitikai tevékenység alól.
4. emellessék létszámuk olt, ahol fenti intézkedések ellenére is szükség lesz rá, de a községek lélekszámára tekintet nélkül.

A Kamara felterjesztésében azon reménynek ad kifejezést, hogy javaslatával nem csak a közigazgatásnak, és a mezőgazdaságnak, hanem az egész nemzeti életnek tesz jó szolgálatot akkor, amikor szorgalmazza, hogy a népléket, a faluját legjobban ismerő községi jegyző a bürokratizmus alól némileg felszabadíttassék és igazi hivatásként a falugondozás lelkes feladatkörének visszaadását, mert mint igazi vezetésre hivatott falutényező, olyan eredménnyel tudná azt szolgálni, amelyből az általában aggasztóan visszamaradt falura, és ennek kapcsán az egész országra csak áldás és meglegedés származhatnék.

A Tiszajobparti Kamara egyébként felterjesztésének másolatát az Országos Mezőgazdasági Kamarának és az összes társ kamarának azzal a kérelemmel küldte meg, hogy hasonló állásfog-

Matrózruhák

Felöltők

Kosztümök

szárazon vegyileg tisztítása.

Napszívott ruhák

szakszerű festése

csak

Szilágyi
KELMEFESTŐ

nél

Salgótarján.

Fő-utca 21.

lalásukkal csatlakozzanak az általa indított akcióhoz. Ugyanekkor tájékoztatta kezdeményezéséről a felsőházi tagokat és az országgyűlési képviselőket kérve, hogy a Kamara célkitűzését a magyar falvak érdekében tegyék magukévá.

Ház eladó. Erzsébet-tér 2. sz. ház, mely áll 3 üzlethelyiségből, 2 lakásból és 2 pincéből, elköltözés miatt jutányosan eladó. Értekezés: Karacs-utca 16.

Műbutort speciális gépi-felszereléssel hullámszmenetesen állítom elő. Rendeljen nálam, rendelőim meglegedése Önnek is jó garancia. Szabó János műbutorasztalos.

Gyorsírástanfolyam nyílik meg szept. 15-én. Érdeklődők a kiadóhivatalban jelentkezzenek.

18 éveseknek díjtalan a bejelentőlap. A m. kir. belügyminiszter a 19. életébe való belépés bejelentésére rendszeresített űrlapoknak díjtalanul való kiszolgáltatását rendelte el. Az űrlapok a rendőrkapitányság bejelentőhivatalától igényelhetők.

A Városok Világkongresszusa Budapest. A f. évben Párizsban tartott világkongresszus úgy határozott, hogy a városok világkongresszusát a Városok Világ szövetsége 1940-ben Budapestén tartja.

Budapest a koldusakció céljaira megajánlott önkéntes hozzájárulások rendszere megbukott. Ugy látszik nemcsak a vidéki városokban, hanem a székesfővárosban sem vált be az önkéntes adományok rendszere, mert — amint olvassuk — Budapest székesfőváros a házbérek 10%-os pótlékolásából kívánja fedezni a munkaképtelen inségek ellátásához szükséges összeget. A megajánlások összege Salgótarjánban is állandó csökkenést mutat s így valószínű, hogy itt is más megoldást kell majd keresni a szükséges fedezet biztosítására.

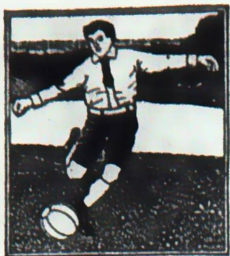
Szent István 5 pengőssök. Szent István halálának 900 éves évfordulójára az állam 5 pengős Szent István pénzt veret.

Tuffa, bazalt és könnyen fagyható fehér kő kapható. Érdeklődni „A Munka”-nyomdában lehet.

Magánovoda Ózdon. Szép példát mutat a gyermeknevelés terén Ózd község, mikor a községi ovoda mellett még magánovoda megnyitását is elősegíti. De követendő példát ad az ózdi ovodanyitás arra is, hogy a haza és gyermekszereleto, anyagi javakkal rendelkező magános számára a legjobb befektetés, a legdrágább és legfőbb kincsünknek, a gyermeknek a gondozása. Salgótarjánban az ujonnan létesített harmadik számú ovodával az ovodás gyermekek gondozása biztosítva van, itt a tehetősebb polgárok áldozatkészsége abban nyilvánulhatna, hogy az ovodák modernabbá tételéhez anyagi támogatással járulhatnának.

Hízek egy Istenben,
Hízek egy hazában,
Hízek egy isteni örök igazságban,
Hízek Magyarország feláldozásában.
Amen.

SPORT

Jól kezdtek
a tarjáni csapatok.

Vasárnap zajlottak le az új futball-szezon első bajnoki mérkőzései az azokon sikerrel szerepeltek a tarjáni csapatok. Legértékesebb eredményt az SBTC érte el a II. liga egyik bajnokjelöltjének, a szombathelyi Haladásnak a legyőzésével.

A gólképtelen SSE nehezen ugyan,

de végül mégis megszerezte a két pontot, az „Ü” biztosan győzött a SAC ellen idegenben is. Nagy meglepetésre Baglyas is győzelmet aratott Perces felett s csak a PBÜSE-nek kellett osztozkodnia a pontokon az egri MESE-vel.

Részletes eredmények:

SBTC—Haladás 4:2 (2:2)

SBTC pálya.

700 néző.

Bíró: Gombos.

Góllövők: Soltész (2), Takács IV. (11-es), Turán, illetve Szabó és Kiss.

Kezds előtt zászlót cserél a két csapat Bolner Pál és Nagy Mihály rövid beszédjeinek kíséretével. A csapatok:

SBTC: Géczy — Blaskovics, Vágó — Takács IV., Turán, Kecskés — Havas, Jancsár, Soltész, Nyerges, Szentkúti.

Haladás: Baumann — Kálazi, Krasznai — Kopfer, Kiss, Horváth — Szabó, Nagy, Mórócz, Gazdag, Lovász.

Góllal kezdődik a mérkőzés. Az első másodpercekben Jancsár és Havas lefutása után Soltész lábáról anélkül jut a labda a hálóba, hogy szombathelyi játékos hozzáért volna. 1:0. A gyors gólról a Haladás szöglettel, majd hamarosan szintén góllal válaszol. A 4. percben Blaskovics könnyelműen előre kalandozik, Vágó egyedül tehetetlen négy csatárral szemben s a középre húzódó Szabó kiegyenlít 1:1. Hamarosan ismét vezetéshöz jut az SBTC. A 7. percben Nyerges magas fejesét Kálazi zavarában két kézzel fogja s a megítélt 11-es Takács IV. belövi. 2:1. Negyedórás Stécc fölény után egyenrangú lesz a játék. A 25. percben Kiss megsérül a vendégeknél s helyét cseréli Gazdaggal, majd Nyerges lesgőlját izgatja a közönség kedélyeit. A 28. percben Vágó összefejel Móróczzal. Mórócznak a szemhéja, Vágónak a fejbőre reped fel. Mórócz ki is áll s csak a II. félidőben jön vissza. A 29. percben azonban 10 emberrel is egyenlő a Haladás. Kiss szabadrugásának sorfalat áll az SBTC, a labda azonban így is utat talál a kapuba. 2:2. A 40. percben nagy taps kíséri a Stécc egy szép akcióját, majd annak végén Jancsár kapásból küldött hatalmas felsőkapufa lövését.

Fordulás után a 2. percben tér vissza Mórócz Vágóval együtt. A Haladás erős ostromba kezd s a 8. percben szögletet is rug. Az SBTC csatársora kissé visszaesik, Vágó azonban a védelemben

sérülten jobban működik, mint eddig. Percről-perce keményebb és belémősebb a játék. A 20. percben Havas és Jancsár helyét cseréli. Szögletet rug az SBTC. A II. félidő eddigi részében a Haladás közelebb állt a győzelemhez, a 27. percben azonban 20 méteres szabadrugásból Turán az SBTC-nek szerez vezetést. 3:2. A 33. percben rugdalózás miatt Kiss és Blaskovicsot leküldi a bíró. Most ismét az SBTC támad. A 35. percben Havas nagy lövését védi nagy tapost aratva robinsonádjával Baumann, de aztán Soltész közeli lövéssel szemben tehetetlen. 4:2. Most már csak kemény küzdelem folyik játék nélkül. A 40. percben Szentkútinak támad lovagias ügye Kopferrel. Ismét mindkettő a kiállítás sorsára kerül. Havas hagy még ki egy nagy helyzetet, aztán vége a mérkőzésnek.

Szögletarány 2:1 a Haladás javára. Az első tarjáni II. ligabeli mérkőzés jó sportot hozott. Kár, hogy a játék keménysége a Haladás kezdeményezésére a II. félidőben durvasággá fokozódott, aminek két kettős kiállítás lett a következménye. Mindkét csapat jól játszott s a mérkőzés folyamán felváltva mindkettőnek voltak győzelmi esélyei, de veszélyesebben játszó csatársora és főképpen megbízhatóbb halvesora végeredményben mégis megérdemelten juttatta a 2 pont-hoz az SBTC-t.

Az SBTC végig legjobb része a fedezetsor volt, ahol Kecskés, Turán, Takács a rangsor. A csatársor az I. félidőben nagyszerű dolgokat csinált, aztán visszaesett. A bekkek közül Blaskovics végig, Vágó különösen a sérüléseig (!) sokat bizonytalankodott. Géczy jó volt.

A Haladást megviselte Kiss és Mórócz sérülése. Szabó, Mórócz, Kiss és Krasznai tűnt ki.

SSE—HVSE 2:1 (0:0)

SSE pálya.

500 néző.

Bíró: Himmler.

Góllövők: Márkus és Rigó, illetve Hidvégi.

SSE: Prammer — Vics, Sümegi — Manyasz, Hercsik, Rigó — Mohácsi, Márkus, Tóth, Bilesh, Poni.

HVSE: Gál — Sánta, Farkas — Institoris, Bognár, Baráti — Hegedüs, Kelemen, Hidvégi, Teréki, Vass.

Az első percek tapogatózó játékból hamarosan a SSE fölénye bontakozik ki. Gólhelyzetek is adódnak, főképp a jobbszárny támadásai nyomán, az eredményes befejezések azonban elmaradnak. Unalmas SSE fölénytel gól nélkül ér véget a félidő.

Egyideig a II. félidőben is saját fölénybe fullad a SSE játéka. Végre a 15. p-ben kavardásból megszerzi Márkus a vezető gólt. 1:0. Mohácsi ügyeskedik a jobbszárnyon, Poni sokat ront. A 28. percben Rigó tör ki s megúnyva a csatárok meddőségét gólt lö. 2:0. Csak egy perc telik el azonban, a HVSE lefut s Hidvégi ívelt lövése Prammer kapujába esik. 2:1. A gól után lélegzethez jut a HVSE is és változatlanul élénk játékkal ér véget a mérkőzés.

Szezoneleji, mérsékelt nivóju mérkőzés volt. A SSE állandó fölénye ellenére nehezen szerezte meg a győzelmet a védekezésére jól berendezkedett HVSE ellen. Egyénileg kitűnt Hercsik okos, erő-

teljes és átfogó játéka. Jó volt még Mohácsi, Tóth, Rigó és Vics.

A HVSE-ben Gál, Baráti, Hegedüs és Bognár.

SBTC „Ü”—SAC 4:1 (2:0)

Sátoraljai hely.

Bíró: Marosfalvi.

Nem várt arányban, biztosan győzött Sátoraljai helyen az SBTC „Ü”. Góllövők: Kollár (2), Takács III. és Bretter, illetve Dobos.

BSE—PTK 2:1 (1:0)

Baglyasajja.

Bíró: Tóth.

Az újonc elsőosztályú BSE nagy lelkesedéssel játszva meglepetésszerűen, de megérdemelten győzött a PTK ellen. Góllövők: Edöcs és Szabó, illetve Fekete. (Öngól.)

PBÜSE—MESE 0:0

Pálfalva.

Bíró: .

A várakozásnak megfelelő reális döntetlen eredmény.

II. osztály.

SFC—Lehel 7:2 (3:1) Salgóbanja.
SSE II.—KBSE 2:0 (0:0) SSE pálya.
PBÜSE II.—RBSE 5:2 (1:0) Pálfalva.

Telefonszám: 46

SALGÓ SERLEG CSOPORT

Telefonszám: 46

mint ÉLASZ. Mátravidéki III. osztály

HIVATALOS KÖZLÖNYE

Hivatalos helyiség: Salgótarján, Fő-utca 244. szám. — Külli: TÁBORI GYULA ELNÖK.

A. Csoport.

Egyesbírói határozatok.

Kivonat az egyesbíró 1937. évi szeptember hó 7-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Tudomásul veszi a PBÜSE anyaegetület által bejelentett alábbi standardjátékosok névsorát:

PBÜSE I. osztályú csapatából: Kaszti József, Turi Sándor, Németh Béla, Bozó József, Gasparics Sándor, Huszár Gyula, Berencsei János és Marti István. PBÜSE II. osztályú csapatából: Palotai András, Tóth Sándor, Takács Zoltán, Bozó Pál, Huszár László, Rappi László, Szarvas Béla és Mocsányi János. Nevezett játékosok a III. osztályban, illetve az A. Csoportban ebben a sportfélében nem szerepelhetnek.

Szeptember 12-iki mérkőzések:

Egyesület	Óra	Pálya
ETK—NOSE	4	ETK
KBSE II.—SBTC III.	1/43	KBSE
PBÜSE III.—SSE III.	4	PBÜSE
Tábori Gyula előadó.		Weiss Arnold egyesbíró.

B. Csoport.

Egyesbírói határozatok.

Kivonat az egyesbíró 1937. évi szeptember hó 7-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A KBTK-t a szabályzat 212. §. 5 bekezdése alapján a bajnokságban való további részvételről eltiltja. Tekintettel arra, hogy a KBTK ebben a sportfélében mindössze csak egy bajnoki mérkőzést játszott, azt semmisnek tekintik.

HSE-nek SAC elleni óvásdíj be nem fizetése miatt nem tárgyalja.

Határozatilag kimondja, hogy azokat az egyesületeket, melyek az 1937—38. sportévre az SSCs-hez nem nevezték be,

feloszlottaknak tekinti és az SSCs jogszokása alapján úgy ezen egyesületek, mint az időközben kilépett vagy kizárt egyesületek játékosai bármely más egyesülethez azonnal igazolhatók.

Szeptember 12-iki mérkőzések:

Egyesület	Óra	Pálya
RTC—PBTB	1/24	RTC
MTE—SISE	3	MTE
VAC—JTC	3	VAC
SBTC Forg.—SAC	1/24	SBTC
ELE—KAC	2	ETK

Szeptember 5-re kitűzött s félbeszakadt SISE—VAC mérkőzés 2 pontját a szabályzat 207. §. 5. bekezdésének b. pontja alapján az elért 4:0-as gólaránnyal SISE javára írja, mivel a VAC intézője csapatát levonultatja a pályáról.

Jakab Fernánd VAC intézőt a szabályzat 335. §-a alapján 6 óra eltelti intézői tisztségétől, mert csapatát levonultatja a pályáról, 1937. szeptember 5-től 1938. március 5-ig. A VAC intézőjének azon védekezését, hogy csapatát azért vonultatja le a pályáról, mert azoknak testi épsége veszélyeztetve volt, nem fogadhatja el, mert az idevonatkozó bírójelentés homlokegyenest mást mond. A VAC játékosok megbüntetésétől eltekint, mivel azok levonulásukkor jóhiszeműen intézőjük utasításai szerint jártak el.

Csarba István SISE és Sándor József SAC játékosok büntetését a kiállításal kitöltöttnek veszi.

Klakacsóvnik József RTC játékost a fegyelmisszabályzat 328. §-a alapján 1 hétre eltiltja a játéktól szeptember 5-től szeptember 13-ig.

Jakus Lajos előadó.

Tábori Gyula egyesbíró.

APOLLO MOZGÓ

Szeptember 11-én 7 és 9 órák, 12-én 3, 5, 7 és 9 órák, 13-án 7 és 9 órák
IZGALMAK ÉS KALANDOK

ADZSUNGEL

KIRÁLYNŐJE

DOROTHY LAMOUR

Kieg. film. M. hirdó

Szeptember 15-én 7 és 9 csütörtökön 16-án 7 és 9.
2 film egy műsorban!

LÉGY RÉSEN

A VILLÁMLOVAS

FOX hirdó.

Városközi sakkmérkőzés Salgótarjánban. F. hó 12-én Salgótarjánban találkoznak ismét Balassagyarmat és Salgótarján városok válogatott sakkjátékosai, hogy nemes küzdelemben harcolják ki városuk dicsőségére a győzelmet. Az elmúlt évben Balassagyarmaton városunk sakkozói minimális pontkülönbséggel győztek a balassagyarmatiak ellen, kik már az elmúlt évben is megmutatták, hogy igen komoly és nagytudású játékosok s a győzelmet csak nagy harc után engedik át riválisuknak. A most lebonyolításra kerülő városközi mérkőzés teljesen nyílt, a győztes csapatot előre megjelölni nem lehet, mert hiszen az elmúlt verseny óta a balassagyarmati játékosok igen nagy fejlődésről tehetnek tanuságot s igen nagy felkészültséggel jöhetnek városunkba. Bizunk azonban városunk sakkozóiban, akik már több városközi mérkőzésen igen sikeresen megállták helyüket és dicsőséget szereztek városunknak, hogy most is minden tudásuk latba vetésével kifogják harcolni a győzelmet jelentő pontokat. Városunk válogatott csapata az alábbi összeállításban veszi fel a küzdelmet a balassagyarmatiak ellen: Balázs, Blánár, Bortnyik, Breiner, Gábor, Halácsy, Herceg, Holodnyák,

Fazekas, Kovács, Mihalik, Mikulik, Oczel, Spielberger, Simon. A verseny pontosan 10 órák kezdődik. Érdeklődőket szívesen lát a rendezőség. Belépődíj nincs.

Az állami bevételi többlet. Az 1936/37. pénzügyi év állami bevételeinek összege a kölcsönök és előlegek kezelése nélkül 871.6 millió pengőre rugott és 68.4 millió pengővel haladta meg az előző pénzügyi év bevételeinek összegét. A válság óta még egy évben sem sikerült a most lezárt pénzügyi évhez hasonló állami bevételekre szert tenni. Aránylag a legnagyobb volt a bevétel emelkedése a szacharin és az osztályosorsjátéknál: évi 2.1 millió pengőről 2.9 millió pengőre. A forgalmi adók 139.6 millió bevétele 17%-kal, több mint 20 millió pengővel haladja meg az előző év bevételeinek összegét. Az egyenes adókból ebben a költségvetési évben egyenyedmilliárd pengő folyt be, ami 21 millió pengős növekedést jelent egy esztendő alatt. Aránylag ugyanennyivel nőtt a fogyasztási adók bevétele is, mégpedig a tavalyi 92.8 millióról az idén 101.7 millióra. Az illeték bevételek növekedése 7%-ot tesz. Ezekből az állam ebben a költségvetési évben 107 milliót vett be a tavalyi 100 millióval szemben. Az év kedvező pénzügyi mérlegét mutatja az is, hogy az egyébként általában gyenge június hónap a bevételek tekintetében igen kedvező volt és az 57.5 milliónyi előirányzat helyett 67.1 millió pengőt hozott. Az egyenes adókból ebben a hónapban az előirányzott 12 millió helyett 18.9 millió folyt be.

Megjelent a Katolikus Népszövetség 1938. évi naplára.

Hirdessen!

A Munka

politikai
hetilapban!!!